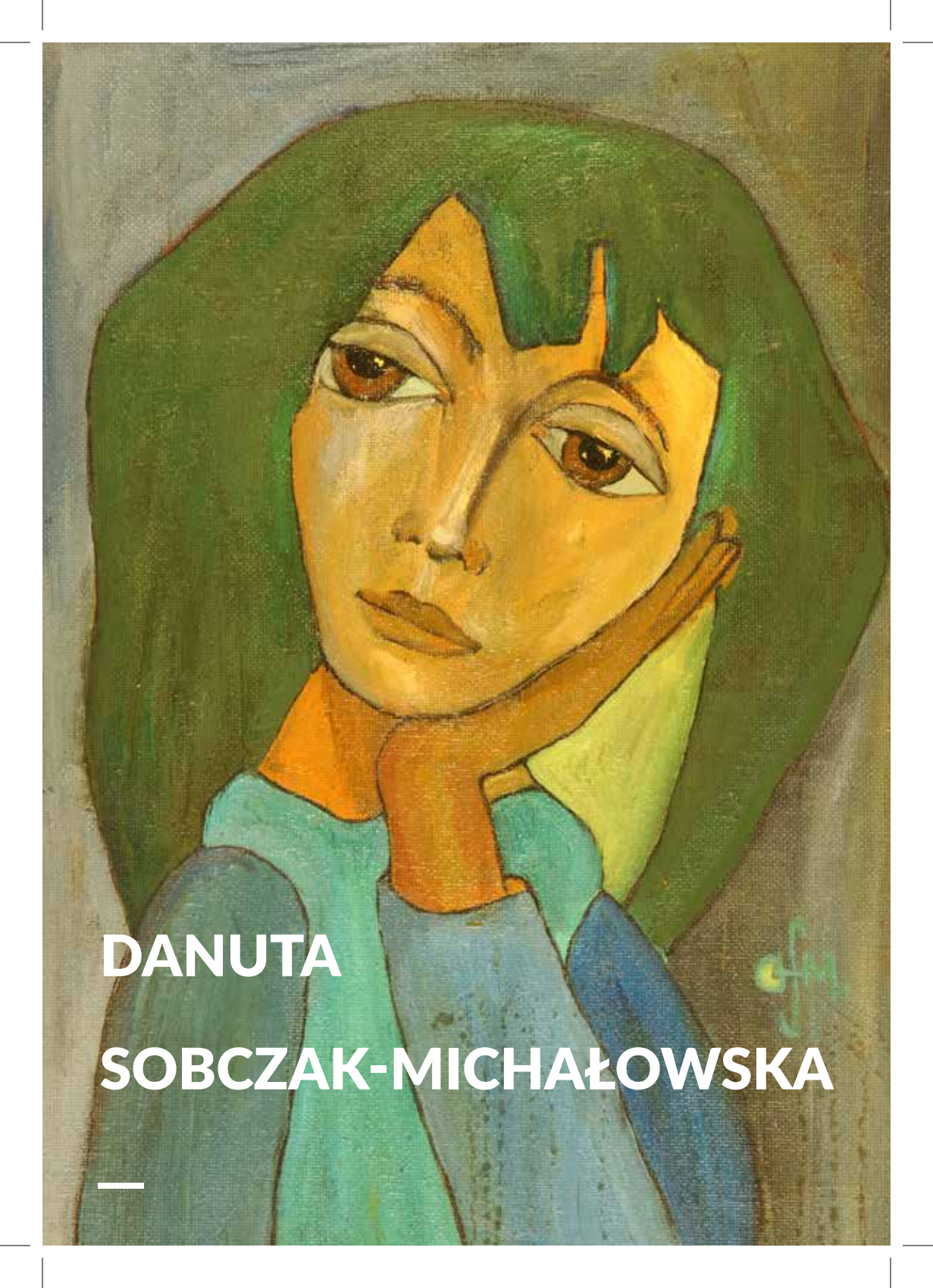

DANUTA

SOBCZAK-MICHAŁOWSKA

—

Danuta Hanna
Sobczak-Michałowska
Lato 1965

W bryle zapisane — malowane bryłą

W 1955 roku Danuta Sobczak ukończyła kierunek rzeźby na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w pracowni prof. Tadeusza Godziszewskiego. Z okresu studiów zachowała się fotografia, przedstawiająca jej pracę nad rzeźbą dyplomową *Tenisistka* (1955), wykonaną w realistycznym kanonie oficjalnej sztuki lat pięćdziesiątych XX wieku. W latach 1954–1961 prowadziła wykłady z podstaw rzeźby na toruńskim uniwersytecie. W tym czasie powstała rzeźbę *Dziewczyna*, docenioną przez profesorów kopenhaskiej Królewskiej Akademii Sztuk Pięknych, w której zbiorach znajduje się obecnie.

Od 1956 roku, jako członek ZPAP, eksponowała swoje prace na wystawach okręgowych w Toruniu i Bydgoszczy, a także na wystawach ogólnopolskich w Warszawie i Radomiu. Była członkiem Grupy Toruńskiej, z którą wystawiała swoje prace, m.in. w Warszawie i Krakowie. W 1959 i 1961 r. zorganizowane zostały indywidualne wystawy jej rzeźb w Toruniu.

Już na początku drogi twórczej wytyczyła obszar swoich zainteresowań, do którego należał człowiek i jego emocje. Wychodząc od natury i w naturze szukając inspiracji, kierowała się w procesie twórczym ku syntezie i uproszczeniu formy. W silnie oddziałujących bryłach, połączonych z surowymi, naturalnymi fakturami, wyrażała nastrój liryki, zadumy, erotykę i smutek. Z wczesnego okresu twórczości pochodzą, na przykład, rzeźby *Chłopiec i dziewczyna*, *Erotyk* – w tym ostatnim krytyka artystyczna dostrzegła „wrażliwość i indywidualizm myślenia plastycznego”, *Stojąca* oraz silnie uproszczone, niemal organiczne maski.

W latach 1956–1958 powstawały, niejako na marginesie twórczości rzeźbiarskiej, szkice w technice akwareli o formie malarskiego „kalendarza”. Niewielkie pejzaże, portrety i martwe natury zbliżały się na różne sposoby do fowizmu, kubizmu, abstrakcjonizmu i konstruktywizmu, dokumentując eksperymenty artystki z nowoczesną formą. Dynamiczne, lekkie, zapisane śmiałymi duktami linii, dopełnionymi ostrymi zestrojach barw, odzwierciedlały wrażliwość, witalność i radość tworzenia.

**Danuta Hanna
Sobczak-Michałowska**
(8 maja 1929 w Toruniu —
4 lipca 2010 w Kielcach)
— rzeźbiarka, ceramiczka,
malarka, nauczyciel i pedagog.

Po zawarciu związku małżeńskiego z Andrzejem Michałowskim, zabytkoznawcą i konserwatorem, artystka opuściła Toruń i zamieszkała w Kielcach. W latach 1962–1971 pracowała w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych, gdzie stworzyła pracownię ceramiki i rzeźby. W tym okresie jej prace prezentowane były na wystawach w Radomiu, Kielcach i Krakowie. Danuta Sobczak-Michałowska należała również do Grupy N, artystów plastyków – nauczycieli Państwowego Liceum Plastycznego (malarstwo i rzeźba), z którymi również wystawiała swoje prace.

Artystka tworzyła projekty rzeźb plenerowych. W 1968 r. został zakupiony do realizacji projekt jej pomnika *Upamiętnienie miejsca straceń w Nietulisku*. Efektem pleneru „Kielce '75” w Orońsku był dwumetrowej wysokości pomnik *Matka Ziemia*, wypalony w terakocie w „Marywilu” i ustawiony w parku miejskim w Kielcach. Silna, dynamiczna postać Gai – Ziemi, połączona z koroną potężnego drzewa, wyobraża źródło mocy i ostoję człowieka.

Jej fantazję i różnorodność widzenia plastycznego, inspirowaną sztuką ludową, dokumentują niewielkie kafle, plakietki ceramiczne i głowy pokrywane kolorowymi polewami. Ten rodzaj narracji rozwijała również w wybranych rzeźbach, jak choćby *Dziewczyna z kwiatem*, *Zamyślona pasterka* i *Drzewo*.

Choroba (ołowica) oraz brak własnej pracowni zmusiły artystkę do znalezienia mniej wysiłkowej dziedziny twórczości. Zajął się malarstwem, choć niekiedy wracała jeszcze do rzeźby i ceramiki. Tworzyła hieratyczne, nastrojowe portrety, na poły fantastyczne wizje przyrody, martwe natury i sceny rodzajowe, inspirowane malarstwem holenderskim z XVII. wieku. Każdy obraz poddany był dyscyplinie linii, określających wydobyte w ten sposób kształty i plamy barw. Można odczuć „rzeźbiarskie” widzenie tematu i wyraźną stylizację form. Portrety przepajały liryka i smutek. Modelki, głównie kobiety, o nadnaturalnie długich, potężnych szyjach i powiększonych, patrzących ze smutkiem oczach, najsilniej przywołują stylistykę portretów Amadeo Modiglianiego.

Portret
papier, ołówek

Danuta Hanna Sobczak-Michałowska

fot. Olgierd Galdyński

Danuta Hanna Sobczak-Michałowska

ze zbiorów MHKi

Pracownia
ze zbiorów MHKi

Za pomocą świetlistych barw, zwykle podporządkowanych jednej gamie, artystka dookreślała klimat i osobiste odczucie tematu. Stylizowane wizerunki uzupełniała niekiedy postaciami ptaków, kwiatów i drzew wplecionych w poetykę przedstawień. Malowała również realistyczne autoportrety, emanujące smutkiem i skupieniem, np. *Autoportret w chustce* (1972).

Cyklicznie, aż do 2000 r., brała udział w plenerach rzeźbiarskich oraz wystawach poplenerowych kieleckiego środowiska rzeźbiarskiego w BWA. W 1981 r. odbyła się tam indywidualna jej wystawa, na której prezentowane było malarstwo, ceramika i kameralna rzeźba, m. in. obrazy *Dziewczyna w kapeluszu* i *Tańczące drzewa* oraz rzeźby *Maska I* i *Idąca*.

W latach 1971–1984 Danuta Sobczak-Michałowska uczyła wychowania plastycznego w I Liceum Ogólnokształcącym im. Stefana Żeromskiego. Pracownia znajdowała się na parterze, na końcu korytarza. Na parapetach stały gipsowe głowy, żadnych kwiatów i firanek. Klimat miejsca tworzyła sama artystka, zawsze starannie ubrana, powściągliwa i wymagająca. Na lekcjach powstawały niezliczone szkice martwych natur, nie było właściwie wykładów z historii sztuki, rzadko miały miejsce dyskusje na temat sztuki współczesnej. A jednak atmosfera zajęć silnie wpływała na uczniów. W 1976 r. do szczybla centralnego I Ogólnopolskiej Olimpiady Artystycznej zakwalifikowały się trzy osoby, a jedna z nich została laureatem. W kolejnych latach sukcesów było coraz więcej. Po przejściu na emeryturę utrzymywała serdeczne kontakty z wybranymi uczniami.

Odeszła latem 2010 roku, przeżywszy 81 lat. Spoczęła na Podhalu.

Dzieła Danuty Sobczak-Michałowskiej znajdują się w zbiorach: Ministerstwa Kultury i Sztuki, Muzeum Narodowego w Kielcach, Domu Środowisk Twórczych w Kielcach, Akademii Królewskiej w Kopenhadze, Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, Wydziału Kultury Urzędu Miejskiego w Kielcach, Państwowego Przedszkola nr 40 w Kielcach oraz kolekcjach prywatnych w kraju i za granicą.

Anna Myślińska

Rzeźba —

Erotyk
mosiądz

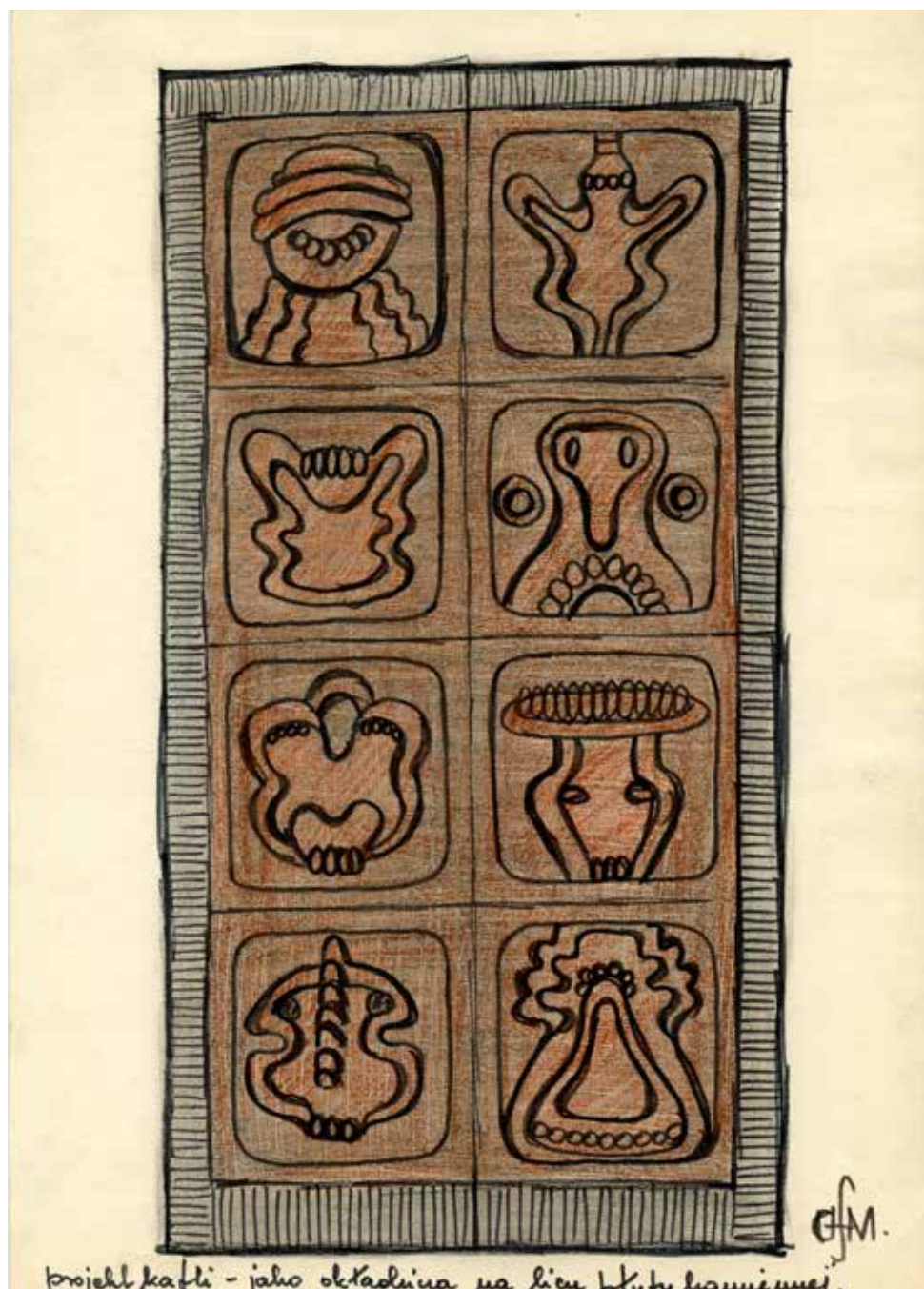
Kobieta
ceramika polewana

Kobieta
1996, ceramika

Siedząca
mosiądz

Projekt okładziny ceramicznej
papier, kredka, ołówek

^
Siedząca,
projekt rzeźby ceramicznej
papier, kredka, ołówek

Spotkanie,
projekt rzeźby ceramicznej
papier, kredka, ołówek

Malarstwo —

<
[Kobieta z ptakiem]
płyta, olej

Białogłowa,
płyta, olej

Rysunki, akwarele —

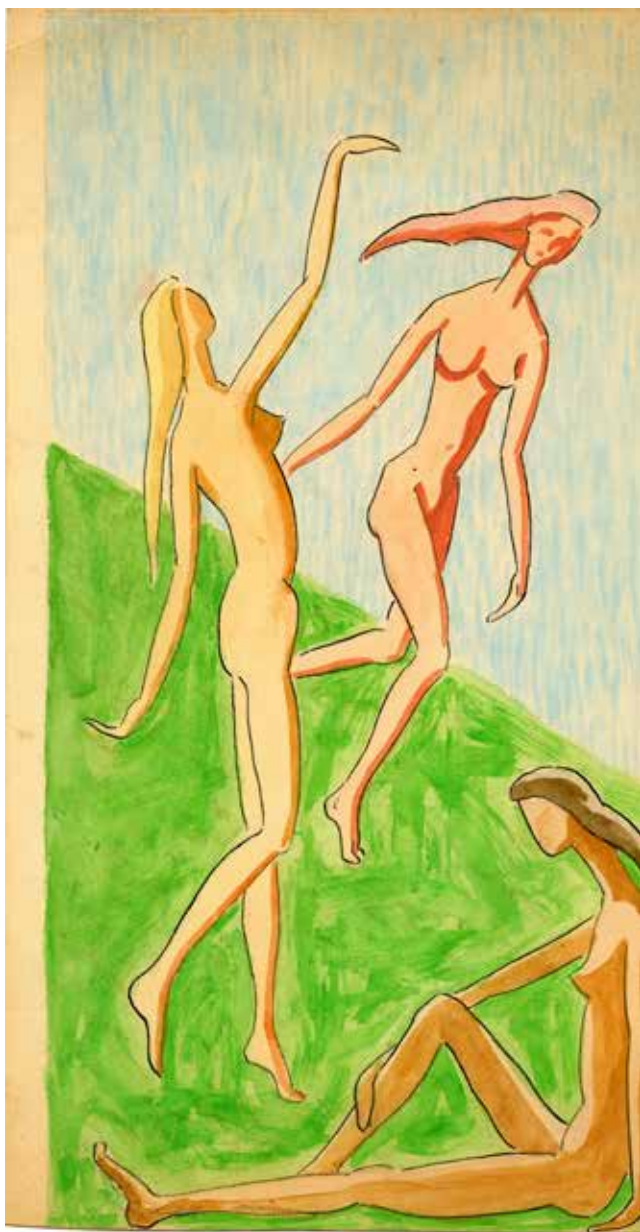
<
{Kobieta z ptakiem}
płyta, olej

^
Siedząca,
projekt rzeźby ceramicznej
papier, kredka, ołówek

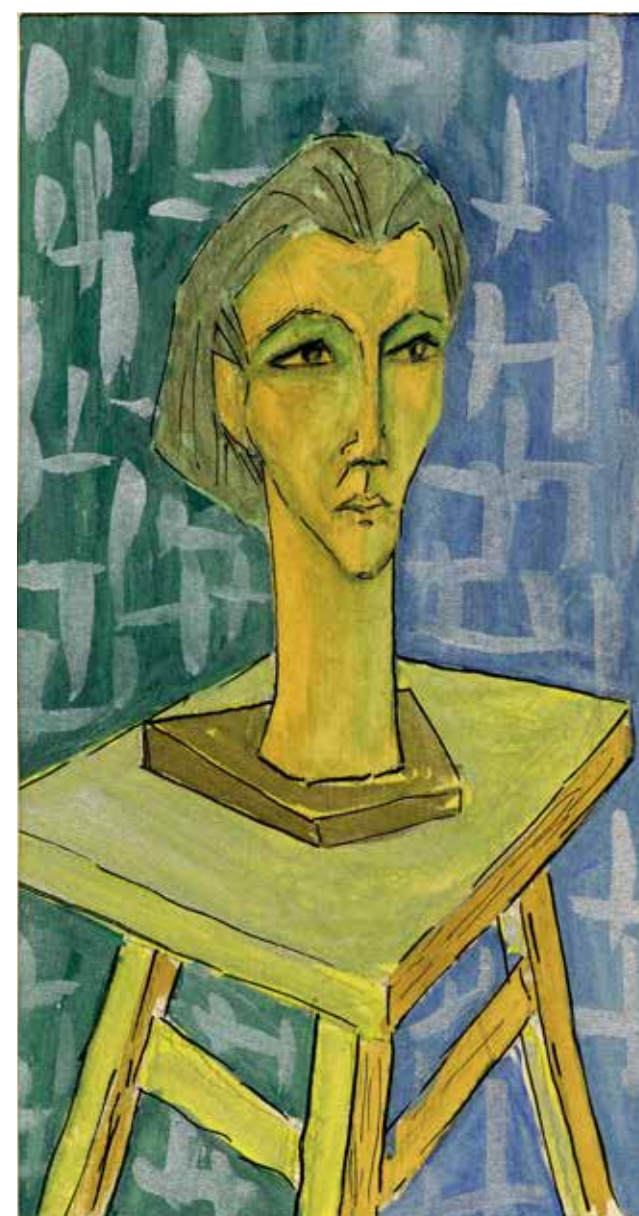
Białogłowa,
płyta, olej

Tytuł nieznany
[1956], akwarela, tusz

Głowa
1956, akwarela, tusz

Głowa
[1956] akwarela, tusz

Wystawa przygotowana w Muzeum Historii Kielc z inicjatywy Stowarzyszenia Absolwentów Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego w Kielcach „Żeromszczacy” jako część obchodów 290. rocznicy założenia szkoły i 20. rocznicy powstania Stowarzyszenia.

Prace Danuty Sobczak-Michałowskiej udostępni: Anna Ogińska, Eugeniusz Krzysiek, Leszek Osterczy, Izabela, Marcinkowska, Małgorzata Banasik, Radosław Nowakowski, Dom Środowisk Twórczych w Kielcach, Przedszkole Samorządowe nr 40 w Kielcach.

Komisarz: Krzysztof Myśliński; **Współpraca:** Małgorzata Banasik, Magdalena Helis-Rzepka;
Projekt graficzny: Anna Maria Bojarowicz

Organizatorzy dziękują: Jagodzie Jóźwiak za pomoc w przygotowaniu wystawy
i Antoniemu Myśliwcowi za wykonanie większości fotografii prac.

Na okładce:

*Smutna,
płyta, olej*

Na tylnej okładce >

*tytuł nieznany,
papier, węgiel*

ISBN 978-83-63477-68-4

Kielce 2015

